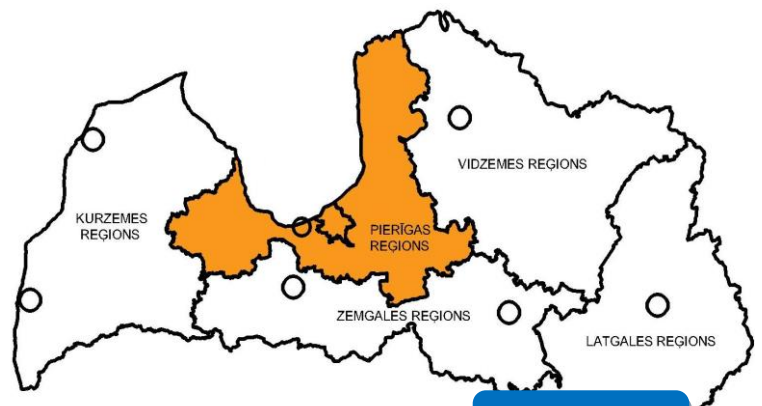

Rīgas un Pierīgas reģiona veselības profils

2014

Iedzīvotāju skaits: 1 000 9511, t.sk. Rīgā – 642 187; Pierīgas reģionā – 367324

Īpatsvars no visiem Latvijas iedzīvotājiem: 51%, t.sk. Rīgā – 32%; Pierīgas reģionā – 19%

Iedzīvotāju dabiskā kustība: Rīgā dzimuši 7514 cilv., Rīgā miruši 8986 cilv., Pierīgas reģionā dzimuši 4404 cilv., Pierīgas reģionā miruši 4427 cilv., starptautiskā migrācija Rīgā – 1825 cilv., Pierīgas reģionā – 741 cilv.

Dzimumstība uz 1000 iedzīvotāju: Rīgā 11,7; Pierīgas reģionā 12,0

Jaundzimušo paredzamais mūža ilgums: Rīgā 75,1 gadi; Pierīgas reģionā 76,1 gadi

Rīga

Salīdzinājumā ar Latviju:

- + Augstāka dzimumstība
- + Lielāks jaundzimušo paredzamais mūža ilgums
- + Zemākā mirstība no SAS un ļaundabīgajiem audzējiem
- + Zemākā mirstība no pašnāvībām
- + Zemāka zīdaiņu mirstība
- + Lielāks ārstu relatīvais skaits, t.sk. ģimenes ārstu, internistu un pediatru, ginekologu un dzemdību speciālistu skaits uz 10 000 iedz.
- + Lielāks ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem uz 1 iedz.
- + Augstāks iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir veselīgāki dzīvesveida paradumi – fiziskā aktivitāte, uztura paradumi
- + Pozitīvāk vērtējami smēķēšanas paradumi: nedaudz zemāks ikdienas smēķētāju īpatsvars; viszemākais smēķējošu dzemdētāju īpatsvars; lielākais to īpatsvars, kuri nolēmuši atstāt smēķēšanu
- + Augstāks respondentu īpatsvars, kuri savu veselību vērtē kā labu vai diezgan labu
- Lielākais pirmreizēji ārstēto narkoloģisko pacientu relatīvais skaits
- Augstāki saslimstības rādītāji ar jaunatklātu hronisku C hepatītu, STI, HIV un AIDS
- Augstākais ķeizargriezienu īpatsvars dzemdībās

Pierīgas reģions

Salīdzinājumā ar Latviju:

- + Augstākā dzimumstība
- + Lielākais jaundzimušo paredzamais mūža ilgums
- + Augstāks bērnu un zemāks senioru īpatsvars populācijā
- + Augstākais respondentu īpatsvars, kuri savu veselību vērtē kā labu
- + Zemāka saslimstība ar ļaundabīgajiem audzējiem
- + Zemāka mirstība no SAS, ārējiem cēloņiem, diabēta, gremošanas sistēmas slimībām
- + Zemāki saslimstības rādītāji ar tuberkulozi, jaunatklātu hronisku C hepatītu, STI, HIV un AIDS
- + Zemāka perinatālā un zemākā zīdaiņu mirstība
- + Zemāks iedzīvotāju īpatsvars ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem
- + Zemāki atkarības problēmu rādītāji – zemāks ārstēto narkoloģisko pacientu relatīvais skaits; zemāks to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem piemīt riskanti alkohola lietošanas paradumi
- + Zemākais potenciāli zaudēto mūža gadu rādītājs
- Augstāks plānotu ķeizargriezienu īpatsvars dzemdībās
- Zemāks ārstu relatīvais skaits; t.sk. ģimenes ārstu, internistu un pediatru skaits; augstāks ginekologu un dzemdību speciālistu skaits uz 10 000 iedz.
- Zemāks ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem uz 1 iedz.
- Augstāks iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir sliktāki veselības paradumi – zemāka fiziskā aktivitāte, neveselīgāki uztura paradumi

Pierīgas reģions: Alojas novads; Ādažu novads; Babītes novads; Baldones novads; Carnikavas novads; Engures novads; Garkalnes novads; Ikšķiles novads; Inčukalna novads; Jaunpils novads; Jūrmala; Kandavas novads; Krimuldas novads; Ķeguma novads; Ķekavas novads; Lielvārdes novads; Limbažu novads; Mālpils novads; Mārupes novads; Ogres novads; Olaines novads; Ropažu novads; Salacgrīvas novads; Salaspils novads; Saulkrastu novads; Sējas novads; Siguldas novads; Stopiņu novads; Tukuma novads.

Tabulā attēloti veselību raksturojoši rādītāji (kolonna „R”) 2014. gadā Rīgā un Pierīgas reģionā salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem valstī (kolonna „P” - pozīcija). Zem tabulas atrodams rādītāju aprēķina skaidrojums. Vienkāršākai uzskatei izmantoti simboli un krāsas:

- ⬆️ Rādītājs ir augstāks nekā vidēji valstī
- ⬇️ Rādītājs ir zemāks nekā vidēji valstī
- Rādītājs būtiski neatšķiras no vidējā rādītāja valstī
- sarkana – negatīvs rādītājs
- zaļš – pozitīvs rādītājs
- oranžs – neitrāls rādītājs

		Rādītājs	Vidēji Latvijā	Rīga		Pierīgas reģions	
				R	P	R	P
Iedzīvotāji	1	Demogrāfiskās slodzes līmenis	598	591	○	597	○
	2	Bērnu proporcija populācijā (0-14 g.v.), %	14,8	14,2	○	16,8	⬆️
	3	Senioru proporcija populācijā (65+ g.v.), %	19,2	19,6	○	17,4	⬇️
	4	Dzimsība	10,9	11,7	⬆️	12	⬆️
	5	Jaundzimušo paredzamais mūža ilgums	74,5	75,1	⬆️	76,1	⬆️
	6	Vidējā mēneša darba alga bruto (EUR)	834	953	⬆️	780	⬇️
Veselības un veselības aprūpes rādītāji	7	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri savu veselību vērtē kā labu vai diezgan labu	62,5	65,7	⬆️	67,2	⬆️
	8	Saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem	573	574	○	529	⬇️
	9	Vecuma standartizētā saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem	573	568	○	568	○
	10	Diabēta pacientu relatīvais skaits	4264	4375	○	3911	⬇️
	11	Iedzīvotāju ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits	4245	3821	⬆️	3328	⬇️
	12	Pirmreizēji reģistrēto pacientu ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits	293	320	⬆️	249	⬇️
	13	Pirmreizēji ārstēto narkoloģisko pacientu relatīvais skaits*	23,2	34,6	⬆️	20,1	⬇️

Piezīmes: 1 Darbspējas vecumu nesasnējušo un pārsniegušo personu skaits vidēji uz 1000 personām darbspējas vecumā 2014.g. sākumā; 2-3 Procentos no visiem iedzīvotājiem; 4 Uz 1000 iedzīvotāju; 5 2013.gads; SPKC aprēķini, izmantojot PVO izstrādāto ANACod rīku; 6 Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50; 7 Īpatsvars procentos no aptaujātajiem 15-64 gadus veciem Latvijas iedzīvotājiem; 8-9 Jaunie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 9 Rādītāju neietekmē iedzīvotāju vecuma struktūra reģionos, līdz ar to rādītājs precīzāk ataino onkoloģisko slimību slogu noteiktā reģionā; 10 Uz 100 000 iedzīvotāju, gada beigās; 11-12 Diagnozes F00-09; F20-98 (SSK-10), uz 100 000 iedzīvotāju; 13 Diagnozes F11-16, F18-19 (SSK-10), uz 100 000 iedzīvotāju, gada beigās; *kopš 2013.gada ir mainījies narkoloģisko pacientu reģistrācijas kārtība..

Datu avoti: 1-4 CSP; 5 SPKC; 6 CSP; 7 Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums, SPKC; 8-13 PREDA.

Tabulas turpinājums Nr. 1

	Rādītājs	Vidēji Latvijā	Rīga		Pierīgas reģions		
			R	P	R	P	
Veselības un veselības aprūpes rādītāji	14	Saslimstība ar tuberkulozi	30	31	○	24	↓
	15	Saslimstība ar HIV/AIDS	17/8,5	36/19	↑/↑	15/6,5	↓/↓
	16	Saslimstība ar STI	125	198	↑	108	↓
	17	Saslimstība ar jaunatklātu hronisku C hepatītu	86	119	↑	73	↓
	18	Saslimstība ar Laimas slimību/ērču encefalītu	23,5/8,7	24,1/4,7	○/↓	23,7/9,3	○/↑
	19	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri vakcinējušies pret ērču encefalītu	23,8	25,3	↑	26,5	↑
	20	Dzemdētāju īpatsvars, kurām grūtniecību aprūpe uzsākta līdz 12. gr. nedēļai	94	95,5	○	94,5	○
	21	Dzīvi dzimušie ar zemu dzimšanas svaru (zem 2500 g.), %	4,4	4,5	○	3,7	↓
	22	Plānotu/akūtu ķeizargriezienu īpatsvars no visiem dzemdību veidiem, %	9,2/11,2	10/12,5	↑/↑	10,4/11,0	↑/○
	23	Mākslīgo abortu relatīvais skaits	248	337	↑	81	↓
	24	Ārstu relatīvais skaits	35	68	↑	16	↓
	25	Ģimenes ārstu, internistu un pediatru relatīvais skaits	9,7	12,6	↑	7,6	↓
	26	Ginekologu, dzemdību speciālistu relatīvais skaits	2	3,4	↑	1	↓
	27	Ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem uz 1 iedzīvotāju/t.sk. mājas vizītes	5,9/0,15	7,9/0,18	↑/↑	4,1/0,13	↓/↓
28	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri pēdējā gada laikā apmeklējuši ģimenes ārstu	73	71	○	78	↑	

Piezīmes: 14-18 Jaunie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 16 Gonokoku infekcija, anogenitālā herpesvīrusu infekcija, urogenitālā hlamīdioze, sifiliss; uz 100 000 iedzīvotāju; 19 Īpatsvars procentos no aptaujātajiem 15-64 gadus veciem Latvijas iedzīvotājiem; 20 Īpatsvars procentos no visām dzemdētājām; 21 Īpatsvars procentos no visiem dzīvi dzimušajiem; 22 Īpatsvars procentos no visām dzemdībām (spontānas, plānots ķeizargrieziens, akūts ķeizargrieziens); 23 Uz 1000 dzīvi dzimušajiem; 24 Ārstu skaits bez zobārstiem, ar stažieriem un rezidentiem, uz 10 000 iedzīvotāju; 25-26 Uz 10 000 iedzīvotāju; 27 Uz 1 iedzīvotāju; 28 Īpatsvars procentos no aptaujātajiem 15-64 gadus veciem Latvijas iedzīvotājiem.

Datu avoti: 14-18 VISUMS, SPKC; 19 Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums, SPKC; 20 Pārskats par antenatālo aprūpi, abortiem un kontracepciju, SPKC; 21 Jaundzimušo reģistrs, SPKC; 22 Jaundzimušo reģistrs, SPKC; 23 Pārskats par antenatālo aprūpi, abortiem un kontracepciju, SPKC; 24-26 Pārskats par iestādes personālu, SPKC; 27 Pārskats par ārstniecības iestādes darbību, SPKC; 28 Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums, SPKC.

Tabulas turpinājums Nr. 2

		Rādītājs	Vidēji Latvijā	Rīga		Pierīgas reģions	
				R	P	R	P
Veselības un veselības aprūpes rādītāji	29	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri pēdējos trīs gados kaut reizi bijuši pie sava ģimenes ārsta uz bezmaksas profilaktisko pārbaudi	23	14,5	↓	28	↑
	30	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri ir apmierināti (pilnībā vai daļēji) ar savu ģimenes ārstu	91	94	↑	81	↓
	31	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri pēdējā gada laikā ir apmeklējuši zobārstu	52	57	↑	49	↓
	32	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri saņem invaliditātes pensiju	6,9	7	○	5	↓
Veselību ietekmējošie paradumi	33	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri pēdējā gada laikā veselības apsvēruma dēļ ir mainījuši uztura un citus paradumus	43,5	45,5	○	37,5	↓
	34	Ikdienas smēķētāju (15-64 g.v.) īpatsvars	36	35	○	35	○
	35	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri reizi mēnesī un biežāk lieto sešas alkohola devas vienā iedzeršanas reizē	15,2	9,9	↓	12,8	↓
	36	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars ar pietiekošu fizisko aktivitāti	9,9	12,6	↑	7	↓
	37	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri gatavam ēdienam mēdz pievienot sāli	62	59	○	57	↓
	38	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuri svaigus dārzeņus pagājušās nedēļas laikā lietojuši katru dienu	37	54	↑	33	↓
	39	Respondentu (15-64 g.v.) īpatsvars, kuriem ir liekais svars vai aptaukošanās (KMI virs 25)	55	51	↓	55	○

Piezīmes: 29-39 Īpatsvars procentos no aptaujātajiem 15-64 gadus veciem Latvijas iedzīvotājiem; 36 Respondentu īpatsvars %, kuri 4 reizes nedēļā un biežāk veic vismaz 30 minūšu ilgus fiziskos vingrojumus līdz vieglam elpas trūkumam vai svīšanai; 39 Ķermeņa masas indekss aprēķināts pēc mērītā svara un auguma.

Datu avoti: 29-39 Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums, SPKC.

Tabulas turpinājums Nr. 3

	Rādītājs	Vidēji Latvijā	Rīga		Pierīgas reģions		
			R	P	R	P	
Mirstība	40	Mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām	806	764	↓	673	↓
	41	Vecuma standartizētā mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām	806	738	↓	763	↓
	42	Mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām, vecuma grupā 0-64 gadi	153	152	○	122	↓
	43	Mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem	300	299	○	274	↓
	44	Vecuma standartizētā mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem	300	294	○	299	○
	45	Mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem, vecuma grupā 0-64 gadi	108	102	○	95	↓
	46	Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem	93	90	○	84	↓
	47	Vecuma standartizētā mirstība no ārējiem nāves cēloņiem	93	89	○	87	↓
	48	Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem, vecuma grupā 0-64 gadi	83	81	○	70	↓
	49	Mirstība no diabēta	25,2	23,7	○	20,4	↓
	50	Mirstība no gremošanas sistēmas slimībām	50	54	↑	37	↓
	51	Perinatālā mirstība	7,3	7,6	○	6,6	↓
	52	Zīdaiņu mirstība	3,9	3,3	↓	2,2	↓
	53	Potenciāli zaudētie mūža gadi līdz 64 g.v.	579	599	○	487	↓

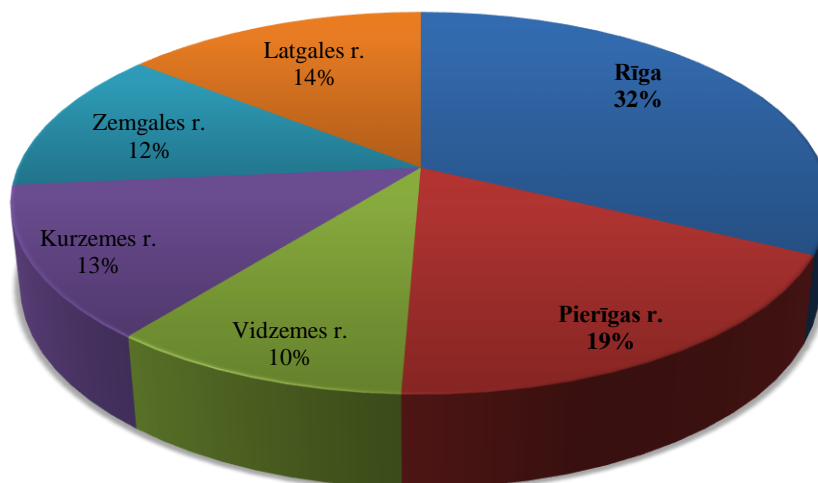
Piezīmes: 40-50 Uz 100 000 iedzīvotāju attiecīgā vecuma grupā; 41,44,47 Rādītāju neietekmē iedzīvotāju vecuma struktūra 7reģionos, līdz ar to rādītājs precīzāk ataino minēto slimību slogu noteiktā reģionā; 51 Uz 1000 dzīvi un nedzīvi dzimušo; 52 Uz 1000 dzīvi dzimušo; 53 Uz 10 000 iedzīvotāju vecuma grupā 0-64 gadi.

Datu avoti: 40-53 Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāze, SPKC.

Situācijas apraksts

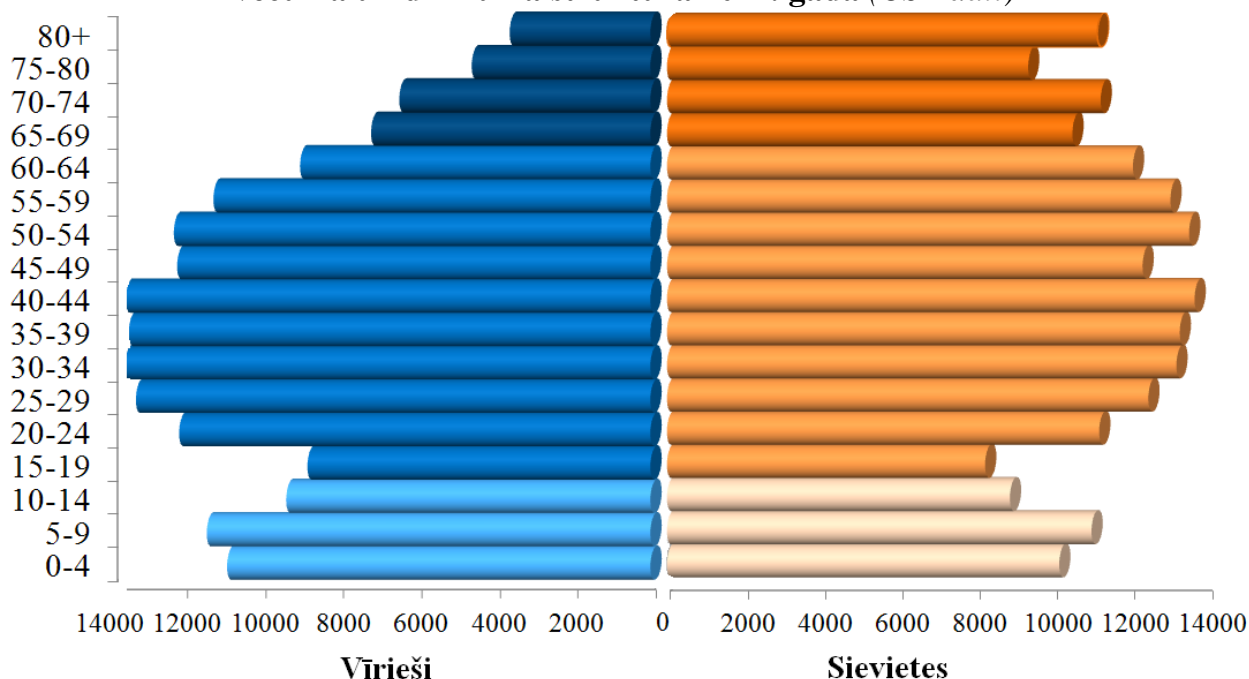
2014. gadā Latvijā dzīvoja 1,99 miljoni pastāvīgo iedzīvotāju, trešā daļa no tiem – 642 tūkstoši dzīvo Rīgas pilsētā, 367 tūkstoši – Pierīgas reģionā, kopumā Rīgā un Pierīgas reģionā kopā dzīvo 51% Latvijas iedzīvotāju (skat. attēlu). Pierīgas reģions (pēc Rīgas pilsētas) ir visblīvāk apdzīvotais reģions Latvijā, tajā uz 1 km² dzīvo 36 cilvēki, kamēr vidēji Latvijā – 31 iedzīvotājs uz 1 km². Pierīgas reģionā ietilpst 19 pilsētas, Jūrmalai piešķirts republikas pilsētas nozīmes statuss.

Latvijas iedzīvotāju skaita īpatsvars pa reģioniem 2014. gadā, % (CSP dati)

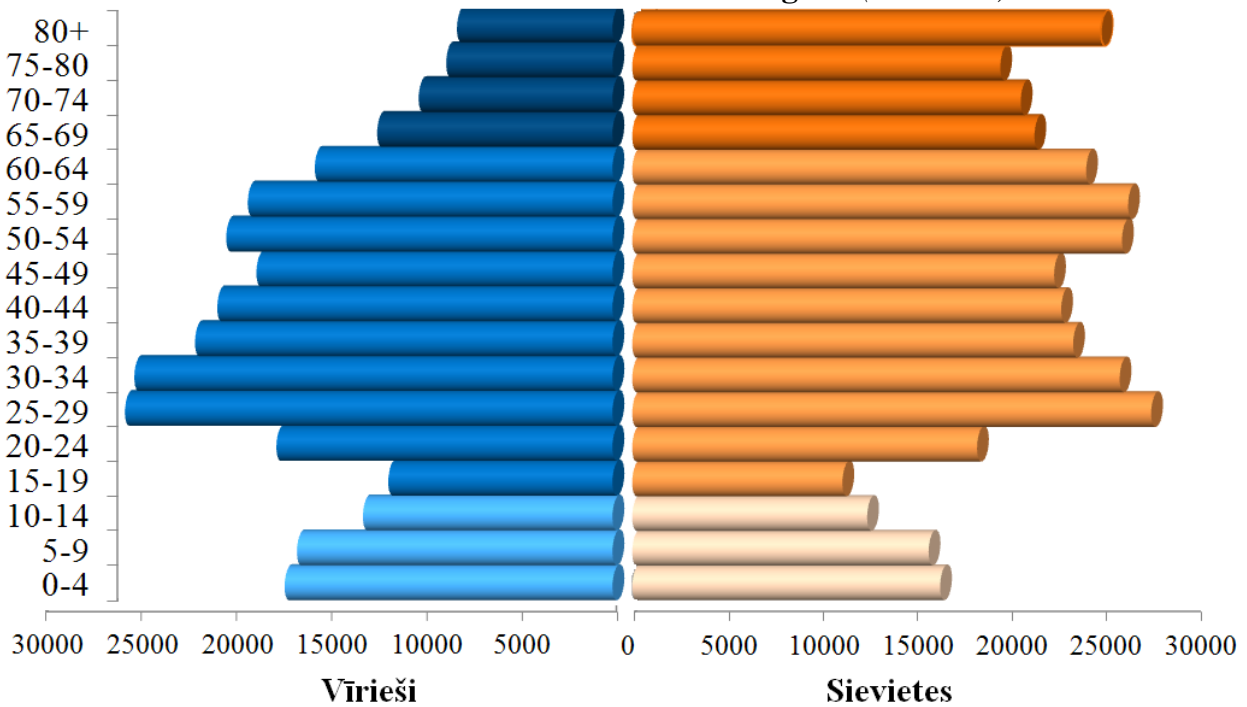
66% Pierīgas reģiona iedzīvotāju ir darbspējas vecumā, 16,8% iedzīvotāju ir bērni un pusaudži līdz darbspējas vecumam, bet 17,4% – iedzīvotāji virs darbspējas vecuma; 47% vīrieši, 53% – sievietes. Pierīgas reģionā ir visaugstākais bērnu īpatsvars iedzīvotāju vidū Latvijā – vidēji valstī 14,8% iedzīvotāju ir līdz 14 gadu vecumam (Latgales reģionā tikai 13,4%). Pierīgas reģionā savukārt ir reģistrēts zemākais gados vecu iedzīvotāju īpatsvars – 17,4%, kamēr vidēji valstī 19,2%, Latgales reģionā – 20,3% (visvairāk).

Pierīgas reģiona pastāvīgo iedzīvotāju vecuma un dzimuma struktūra 2014. gadā (CSP dati)

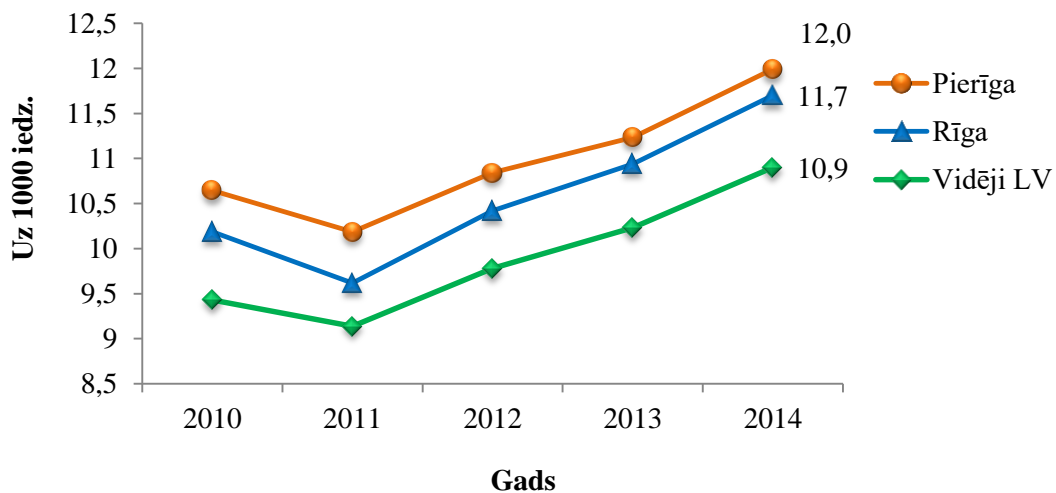
Nedaudz atšķirīgs vecumu sadalījums vērojams Rīgā – līdz darbības vecumam ir 14,2% iedzīvotāju, virs darbības vecuma – 19,6%, kas ir līdzīgi vidējiem rādītājiem valstī. Darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir relatīvi nemainīgs visā valstī - ~66% no visiem iedzīvotājiem.

Rīgas reģiona pastāvīgo iedzīvotāju vecuma un dzimuma struktūra 2014. gadā (CSP dati)

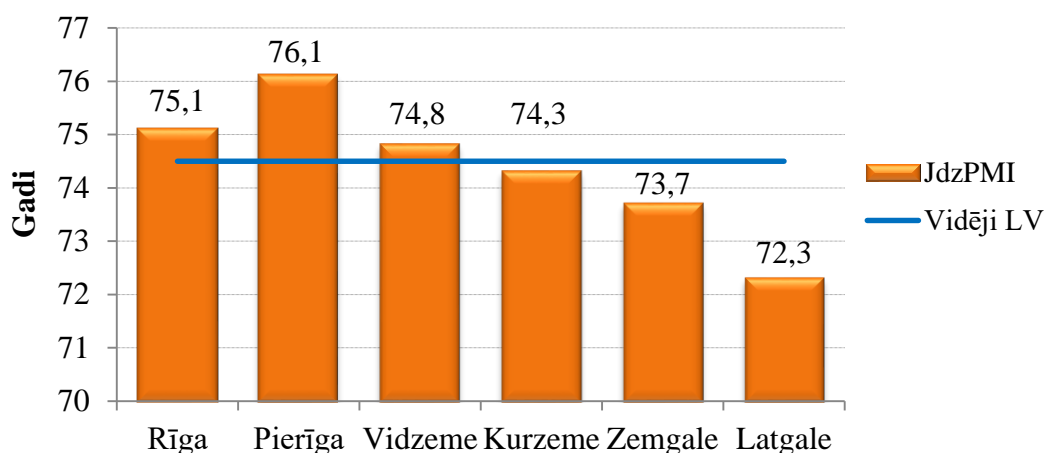
Jaundzimušo skaits Rīgā un Pierīgas reģionā pieaug, Pierīgas reģionā reģistrēta augstākā dzimstība valstī – 2014.g. 12 jaundzimušie uz 1000 iedzīvotāju (skat. attēlu).

Dzimstība, uz 1000 iedzīvotāju (CSP dati)

Arī **jaundzimušo paredzamais mūža ilgums** Pierīgas reģionā ir lielākais valstī - 2013.g. bija 76,1 gads (vīr. 71,2 gadi, siev. 80,7 gadi), Rīgā – 75,1 gads (vīr. 70,1 gads, siev. 79,3 gadi), vidēji Latvijā 74,5 gadi (vīr. 69,4 gadi, siev. 79,4 gadi).

Jaundzimušo paredzamais mūža ilgums 2013.g., gados

Līdz 12. grūtniecības nedēļai uzsākta grūtnieču aprūpe 2014.g. Latvijā bija 94% dzemdētāju, kas ir augstākā pēdējos piecos gados. Rīgā un Pierīgas reģionā šis rādītājs 2014.g. bija līdzīgs – 95,5% un 94,5%. Dinamikā Latvijā ik gadu samazinās **ķeizargriezienu īpatsvars** dzemdībās, nokrītoties no 23,9% 2010.g. līdz 20,4% 2014.g., samazinājies gan akūto, gan plānoto ķeizargriezienu īpatsvars (9,2% un 11,2%). Pierīgas reģionā un Rīgā reģistrēts augstākais ķeizargriezienu īpatsvars dzemdībās. 2010.g. Rīgā 28,5% dzemdību notika ar plānotu vai akūtu ķeizargriezienu, kopš tā laika ķeizargriezienu īpatsvars dzemdībās Rīgā samazinājies, 2014.g. nokrītoties līdz 22,5% (t.sk. 10% plānoti, 12,5% neplānoti). Pierīgas reģionā 2014.g. ķeizargriezienu īpatsvars dzemdībās bija 21,4% (t.sk. 10,4% plānoti, 11% - neplānoti). Dinamikā samazinājums vērojams galvenokārt plānotu ķeizargriezienu īpatsvaram. Dzīvi dzimušo **jaundzimušo īpatsvars ar zemu dzimšanas svaru zem 2500 gr.** Pierīgas reģionā ir viens no zemākajiem valstī – 2014.g. 3,7%, 2012.g. un 2013.g. – 1,2%. Rīgā šis rādītājs ir līdzīgs kā vidēji Latvijā – 2014.g. 4,5% (vid. LV 4,4%).

Perinatālā mirstība (nedzīvi dzimušie un pirmajā dzīves nedēļā mirušie) Pierīgas reģionā ir zemāka nekā vidēji valstī (vid. LV 7,3; Pierīgas reģionā 6,6 uz 1000 dzīvi un nedzīvi dzimušajiem), Rīgā līdzīga kā vidēji Latvijā – 7,6 uz 1000 dzīvi un nedzīvi dzimušajiem. **Zīdaiņu mirstība** (līdz 1 gada vecumam) Pierīgas reģionā ir zemākā valstī, 2014.g. 2,2 gad. uz 1000 dzīvi dzimušajiem (vid. LV 3,9), Rīgā nedaudz augstāka – 3,3 gad. uz 1000 dzīvi dzimušajiem, saglabājoties zemākai nekā vidēji valstī.

Iedzīvotāju veselību un veselības aprūpi raksturojošie rādītāji

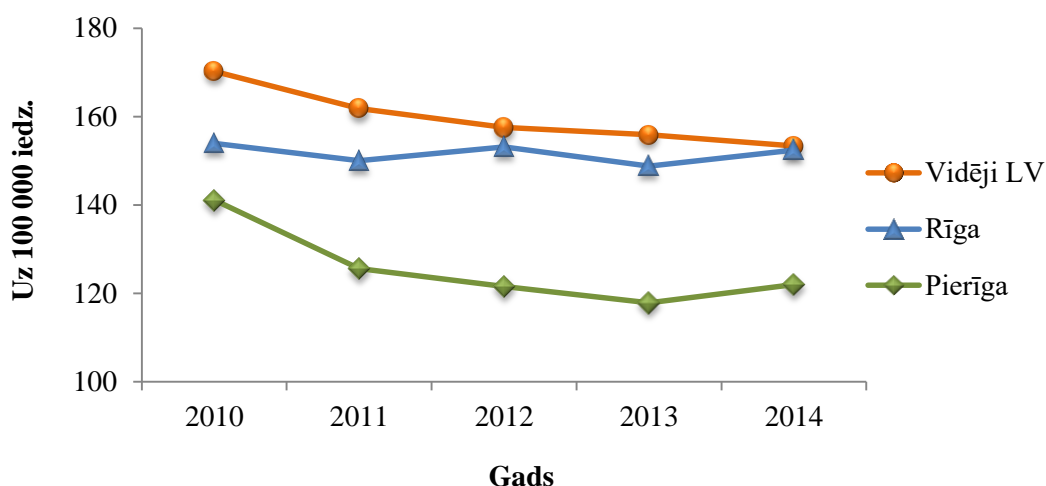
Galvenie nāves cēloņi Rīgā un Pierīgas reģionā ir līdzīgi kā Latvijā kopumā – sirds un asinsvadu sistēmas slimības, ļaundabīgie audzēji un ārējie nāves cēloņi.

Mirstība no **sirds un asinsvadu sistēmas slimībām** (SAS) ir galvenais nāves cēlonis valstī – 2014.g. Rīgā vairāk nekā pusē jeb 55% gadījumu nāves iemesls bija SAS, vecumā līdz 64 gadiem – 35%; Pierīgā 2014.g. 56%, vecumā līdz 64 gadiem – 34%, vidēji Latvijā – 57% un 35%.

Mirstība no SAS Rīgā un Pierīgas reģionā ir zemāka nekā vidēji valstī, arī mirstība līdz 64 gadu vecumam salīdzinoši ir zemāka (skat. attēlu).

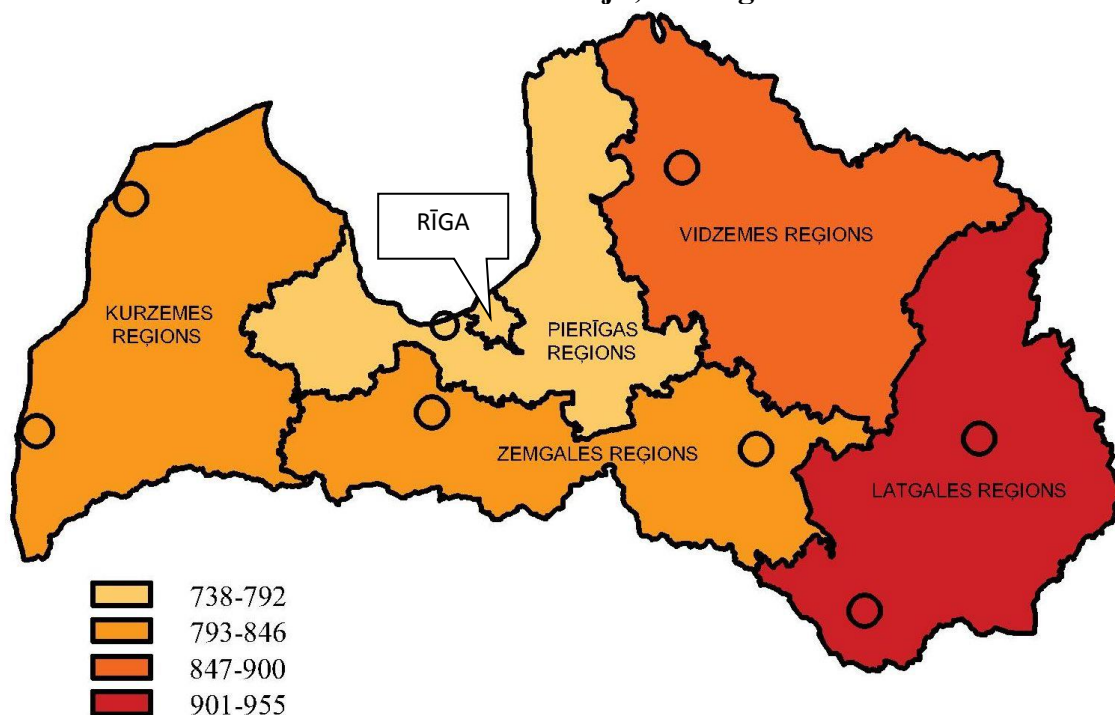

Priekšlaicīga mirstība no SAS 2010.-2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Vecuma standartizētā mirstība no SAS Pierīgas reģionā un Rīgā ir zemākā valstī (skat. attēlu).

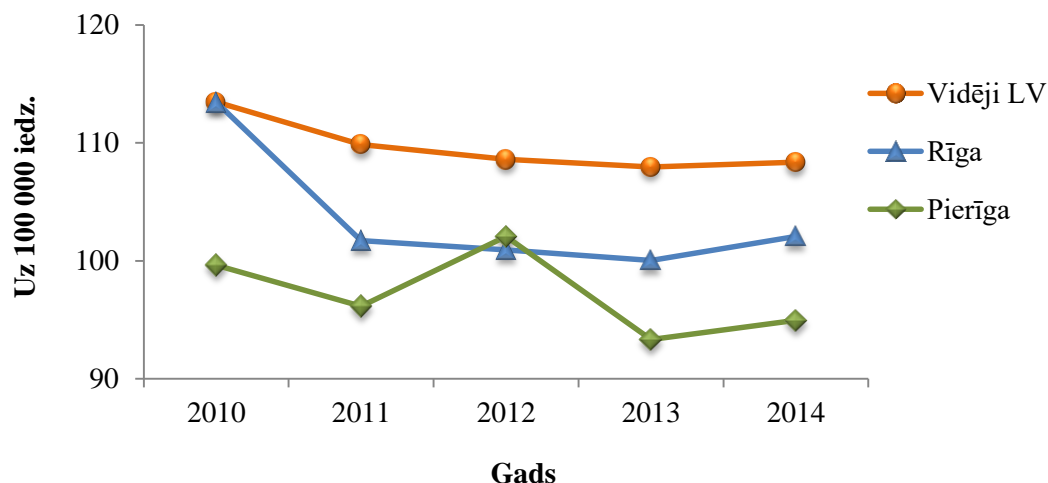
Vecuma standartizētā mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām reģionos, uz 100 000 iedzīvotāju, 2014. gads.

Mirstība no **ļaudabīgajiem audzējiem** ir otrs būtiskākais nāves cēlonis valstī – 2014.g. Rīgā aptuveni piektajā daļā jeb 22% gadījumu nāves iemesls bija ļaudabīgie audzēji, vecumā līdz 64 gadiem – 23%; Pierīgā 2014.g. 23%, vecumā līdz 64 gadiem – 27%, vidēji Latvijā – 21% un 25%.

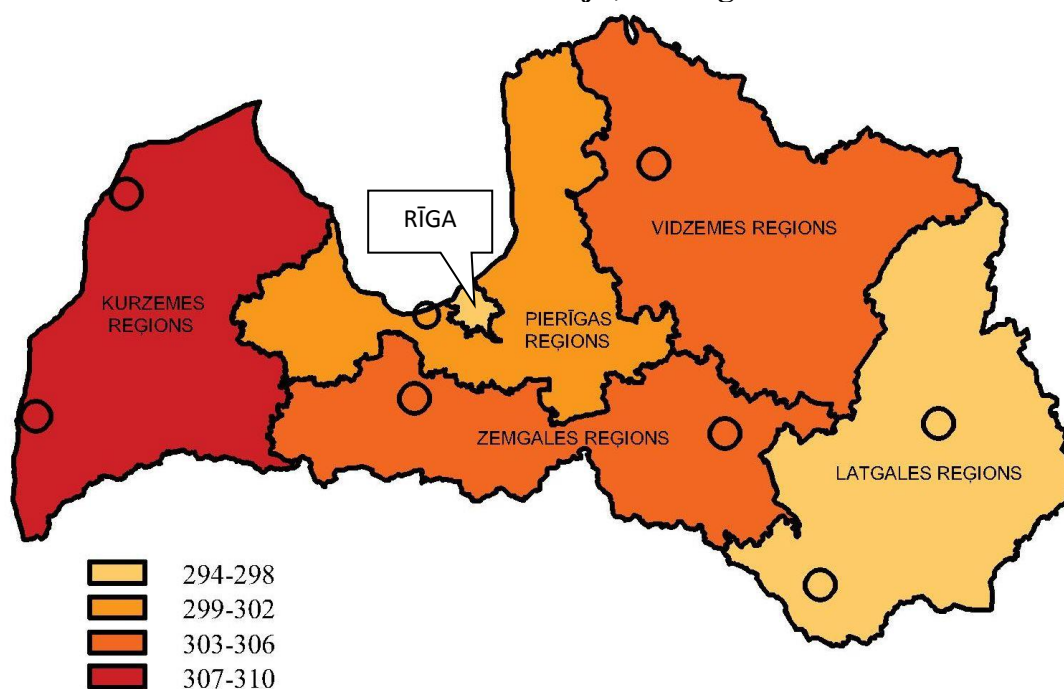
Mirstība no ļaudabīgajiem audzējiem reģionos atšķiras 15% robežās, vecumā līdz 64 gadiem atšķirības ir ap 30%. Rīgā un Pierīgas reģionā mirstība no ļaudabīgajiem audzējiem līdz 64 g.v. ir zemāka nekā vidēji Latvijā, Pierīgā – zemākā valstī (skat. attēlu).

**Priekšlaicīga mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem
2010.-2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju**

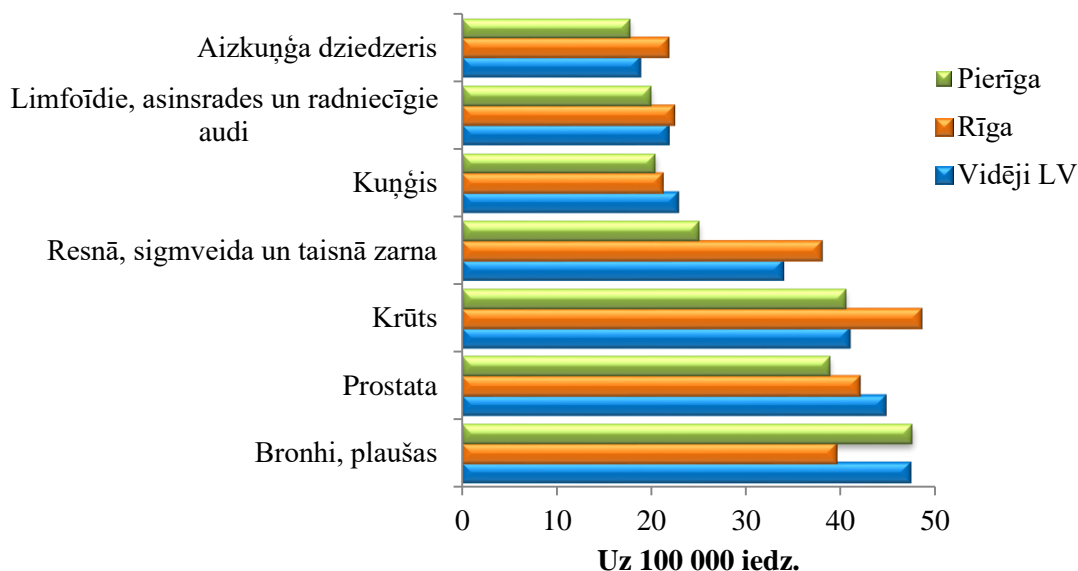
Standartizējot mirstību no ļaundabīgajiem audzējiem pēc vecuma, gan Pierīgas reģionā, gan Rīgā mirstība ir līdzīga kā vidēji Latvijā – 299 un 294 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju (Latvijā – 300).

**Vecuma standartizētā mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem reģionos,
uz 100 000 iedzīvotāju, 2014. gads.**

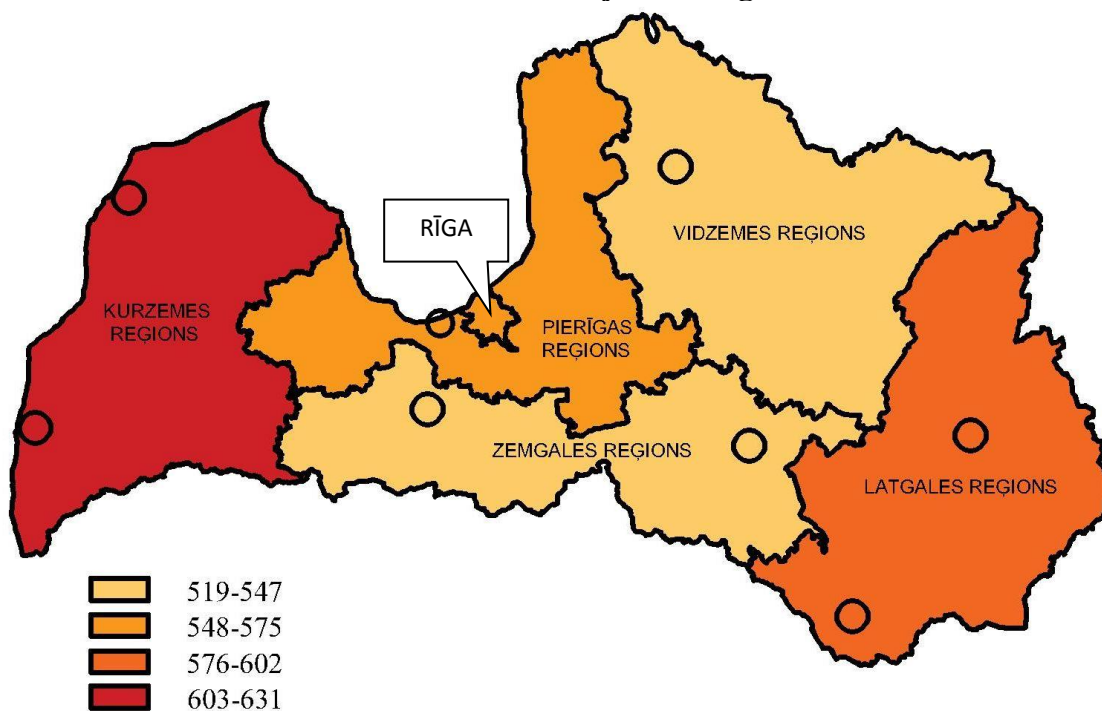
Pierīgas reģionā biežākais nāves cēlonis ļaundabīgo audzēju grupā ir bronhu un plaušu audzējs, turpretī Rīgā – krūts audzējs sievietēm un prostatas audzējs vīriešiem (skat. attēlu). Augsti mirstības rādītāji Pierīgas reģionā un Rīgā ir arī no resnās, sigmoidveida un taisnās zarnas audzēja, kuņģa audzēja, limfoīdo, asinsrades un radniecīgo audu audzējiem un aizkuņģa dziedzera audzēja. Salīdzinot ar situāciju citos reģionos, Rīgā reģistrēta augstākā mirstība no krūts audzēja sievietēm (skat. attēlu), arī vecumā līdz 64 gadiem.

Mirstība no izplatītākajām ļaundabīgo audzēju lokalizācijām 2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

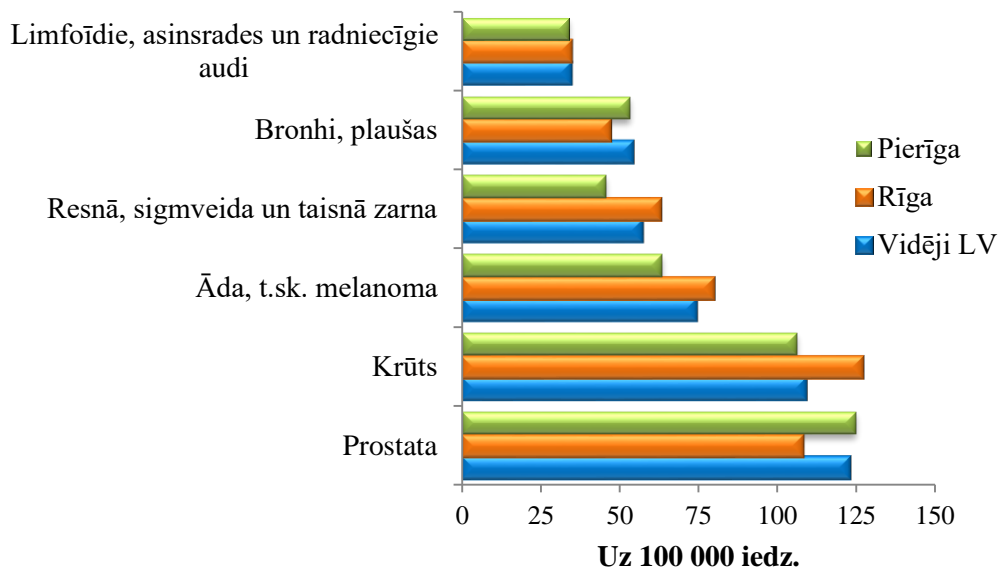
Saslimstība ar **ļaundabīgajiem audzējiem** reģionos atšķiras 25% robežās. Standartizējot saslimstības rādītājus pēc vecuma, redzams, ka 2014.g. augstākā saslimstība reģistrēta Kurzemes reģionā, zemākā – Zemgales un Vidzemes reģionos, vecuma standartizētā saslimstība Rīgā un Pierīgas reģionā ir 568 gad. uz 100 000 iedzīvotājiem (skat. attēlu).

Vecuma standartizētā saslimstība ar ļaundabīgajiem audzējiem reģionos, uz 100 000 iedzīvotāju, 2014. gads.

Biežāk reģistrētās (saslimstība) audzēju lokalizācijas Pierīgas reģionā un Rīgā ir prostatas audzējs vīriešiem, krūts audzējs sievietēm, ādas audzēji, t.sk. melanoma, resnās, sigmveida un taisnās zarnas ļaundabīgie audzēji, bronhu un plaušu audzēji, limfoīdās, asinsrades un radniecīgo audu ļaundabīgie audzēji (skat. attēlu). Rīgā reģistrēta visaugstākā saslimstība ar krūts audzēju sievietēm Latvijā, kas daļēji skaidrojama ar labāku diagnostiku, tomēr arī mirstības rādītāji no šī audzēja ir augsti.

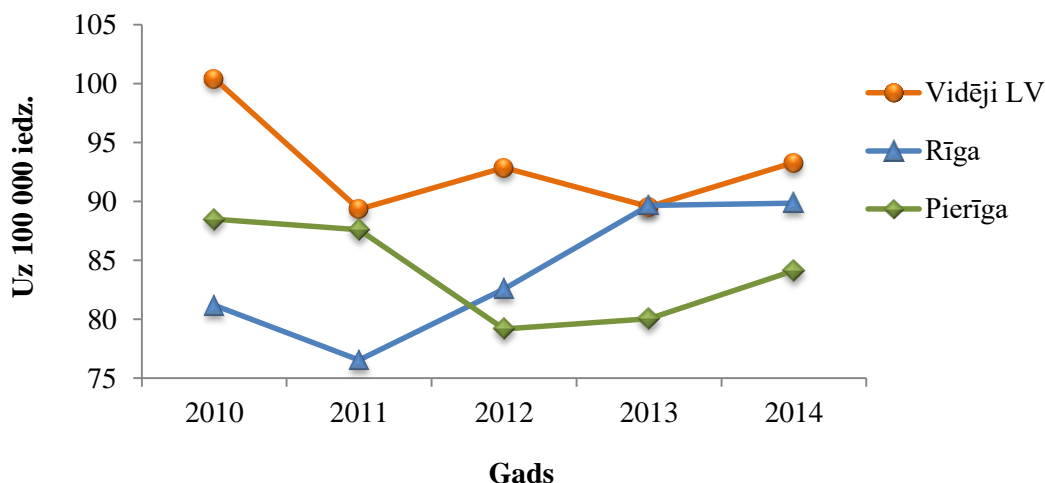
Saslimstība ar izplatītākajām ļaundabīgo audzēju lokalizācijām 2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Ārējie nāves cēloņi (piemēram, pašnāvības, transporta nelaiemes gadījumi, vardarbība, dūmu un uguns iedarbe, kritieni, noslīkšana, saindēšanās) ir trešā nozīmīgākā nāves cēloņu grupa. 2014.g. Rīgā 6,5% gadījumu nāves iemesls bija ārējie cēloņi, vecumā līdz 64 gadiem – 18,5%; Pierīgā 2014.g. 7%, vecumā līdz 64 gadiem – 19,6%, vidēji Latvijā – 6,6% un 19%.

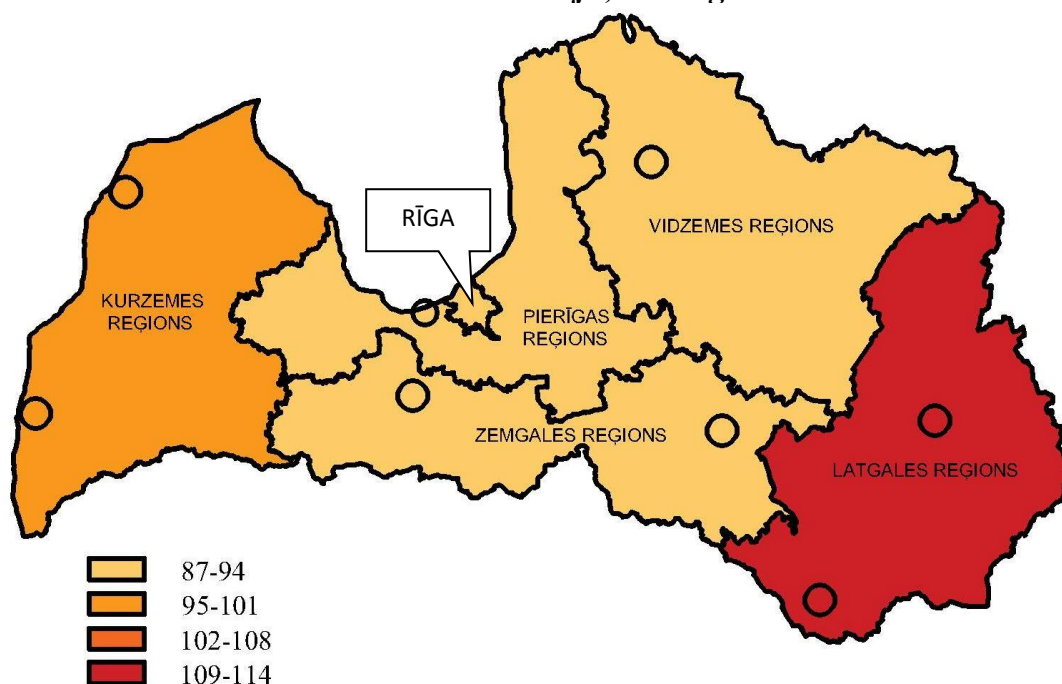
Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem 2014.g. pieaugusi visā Latvijā, tajā skaitā – arī Pierīgas reģionā; Rīgas reģionā saglabājusies relatīvi nemainīga (skat. attēlu).

Mirstība no ārējiem cēloņiem 2010.-2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

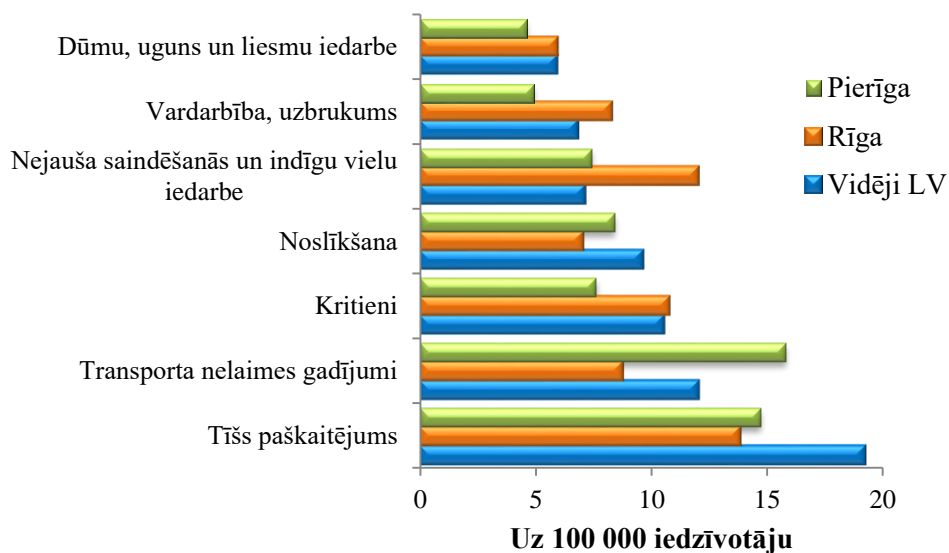
2014. gadā standartizētā mirstība no ārējiem nāves cēloņiem Rīgā un Pierīgas reģionā bija nedaudz zemāka nekā vidēji Latvijā – 89 un 87 gad. uz 100 000 iedzīvotāju (vid. LV 93) (skat. attēlu). Ārējiem nāves cēloņiem ir izteiktas dzimuma un vecumatšķirības - ~80% gadījumos mirušie ir vīrieši. ~70% no ārējiem cēloņiem mirušo ir vecumā līdz 64 gadiem. Tomēr daži ārējie nāves cēloņi raksturīgāki senioriem (65+ g.v.) – kritieni, dūmu un uguns iedarbes sekas.

**Vecuma standartizētā mirstība no ārējiem nāves cēloņiem reģionos,
uz 100 000 iedzīvotāju, 2014. gads.**

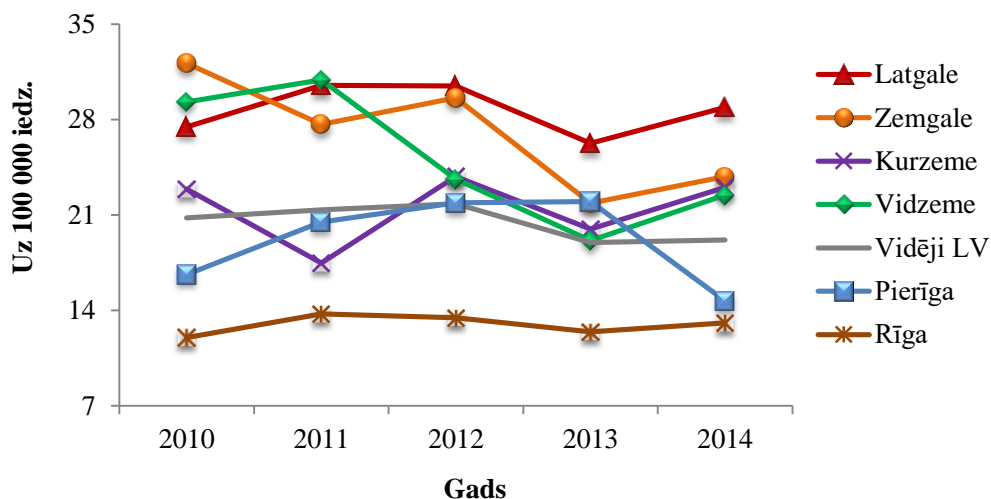
Gan reģionos, gan valstī kopumā ārējo nāves cēloņu grupā visvairāk mirušo ir pašnāvību dēļ. Nozīmīgi ārējie cēloņi Rīgā un Pierīgas reģionā ir arī transporta nelaimes gadījumi, kritieni, nejauša saindēšanās un indīgu vielu iedarbe.

Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem 2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

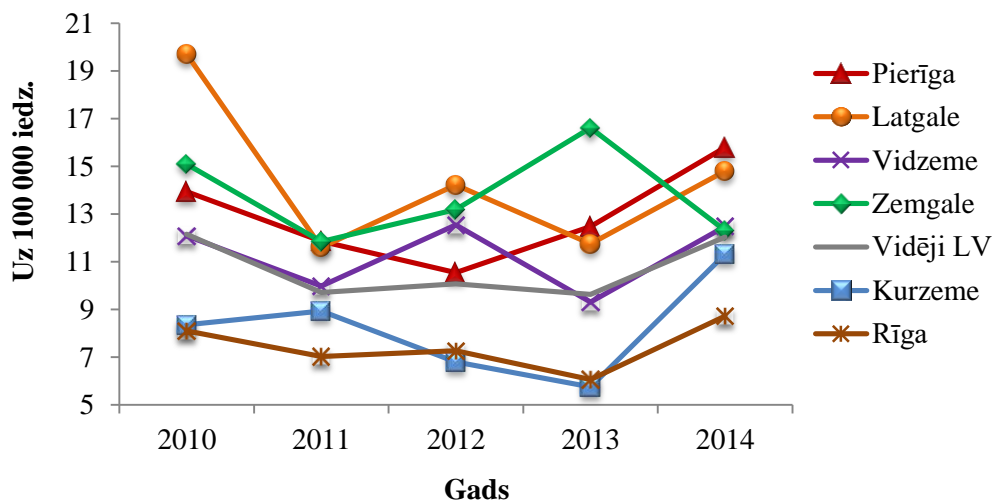
Lai gan **pašnāvību** rādītājs 2014.g. gan Rīgā, gan Pierīgas reģionā ir zemāks nekā vidēji valstī, tas ir nozīmīgs ārējais nāves cēlonis arī šajos reģionos. 2014.g. Pierīgas reģionā novērojams būtisks pašnāvību samazinājums (skat. attēlu). Rīgā un Pierīgas reģionā ir augstāks gados vecu pašnāvnieku īpatsvars – Rīgā 38% pašnāvībās mirušo ir vecāki par 65 gadiem, Pierīgā – 32%, kamēr vidēji valstī 24% (2014.g.). Pašnāvības biežāk veic vīrieši. Iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījuma dati rāda, ka 4,4% Rīgas iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 64 gadiem pēdējā gada laikā ir domājuši par iespēju izdarīt pašnāvību, Pierīgas reģionā – 2,2% (LV 3,1%).

Pašnāvību skaits Latvijā 2010.-2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Transporta nelaimes gadījumi ir otrs būtiskākais ārējais nāves cēlonis Latvijā, Pierīgas reģionā 2014.gadā – galvenais. 2014.g. pieaudzis transporta negadījumos bojāgājušo skaits gan visā Latvijā, gan Rīgā un Pierīgas reģionā, pie tam Pierīgas reģionā sasniedzot augstāko rādītāju pēdējos piecos gados – 15,8 gad. uz 100 000 iedz., par 31% pārsniedzot vidējo rādītāju valstī. Pierīgas reģionā ir augsts ar dzelzceļu saistīto negadījumu īpatsvars – 2014.g. 12% no transporta negadījumiem, kamēr vidēji Latvijā 8%. Gan Rīgā, gan Pierīgas reģionā lielākā daļa (~70%) transporta negadījumos mirušo bija vecumā līdz 64 gadiem.

Transporta negadījumu skaits Latvijā 2010.-2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Rīgā, salīdzinot ar citiem reģioniem, ir augsts **nejaušas saindēšanās un indīgu vielu** izraisītas mirstības rādītājs – 2014.g. sasniedzot 12 gadījumus uz 100 000 iedzīvotāju, un tas ir augstākais rādītājs starp reģioniem. 2012.g. Rīgā šis rādītājs sasniedza pat 14,5 gad. uz 100 000 iedz., kamēr vidēji Latvijā tas svārstās no 7 līdz 10 gad. uz 100 000 iedz. Pierīgas reģionā mirstība no nejaušas saindēšanās un indīgu vielu iedarbes ir līdzīga kā vidēji valstī, ar pieaugumu no 5,7 gad. uz 100 000 iedz. 2011.-2013.g. līdz 7,4 gad. uz 100 000 iedz. 2014.g.

2014.g. ir pieaudzis **vardarbības** dēļ mirušo skaits, Rīgā pieaugums ir krasāks – no 5,3 gad. uz 100 000 iedz. 2013.g. līdz 8,2 gad. uz 100 000 iedz. 2014.g. (vid. LV 2014.g. 6,8). Turpretī Pierīgas reģionā vardarbības dēļ mirušo skaits ir relatīvi zems – 2014.g. 4,9 gad. uz 100 000 iedz.

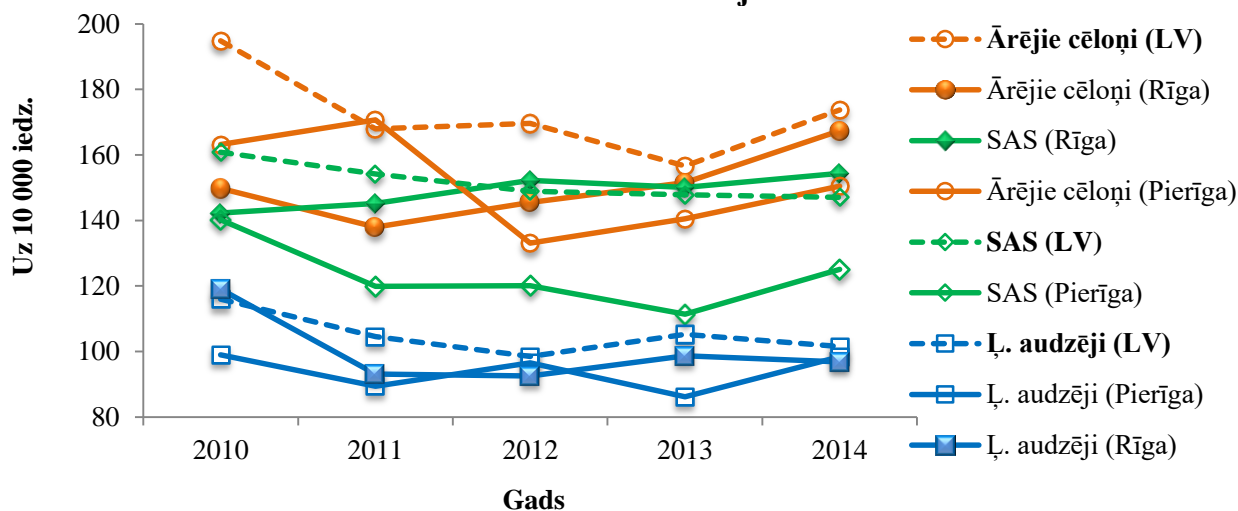
Rīgā ir augsts **kritienu** rezultātā izraisītu nāves gadījumu skaits, 2014.g. gan novērojams rādītāja samazinājums līdz 10,7 gad. uz 100 000 iedz., kas ir zemākais rādītājs pēdējos četros gados; 44% no mirušajiem bija virs 64 gadu vecuma. Pierīgas reģionā mirstība no kritieniem saglabājas zemāka nekā vidēji valstī.

Galvenos priekšlaicīgas nāves (līdz 64 g.v.) cēloņus parāda **potenciāli zaudētie mūža gadi (PZMG)***. Kopējais potenciāli zaudēto mūža gadu rādītājs Latvijā mazinās, tomēr dinamikā tendences reģionālā griezumā ir atšķirīgas. 2014.g. kopējais PZMG rādītājs Rīgā bija līdzīgs kā vidēji valstī, bet Pierīgā – par 16% zemāks; līdzīga situācija vērojama arī iepriekšējos gados. Rīgā un Pierīgas reģionā, tāpat kā citviet Latvijā, visvairāk mūža gadu tiek zaudēts ārējo cēloņu dēļ, otrs nozīmīgākais cēlonis, kā dēļ tiek zaudēts daudz potenciālo mūža gadu, ir sirds un asinsvadu sistēmas slimības. Trešais būtiskākais cēlonis – ļaundabīgie audzēji.

2014.g. Latvijā vērojams krass **PZMG rādītāja** pieaugums **ārējo nāves cēloņu grupā**, arī Rīgā un Pierīgas reģionā, tomēr saglabājoties zemākiem nekā vidēji valstī.

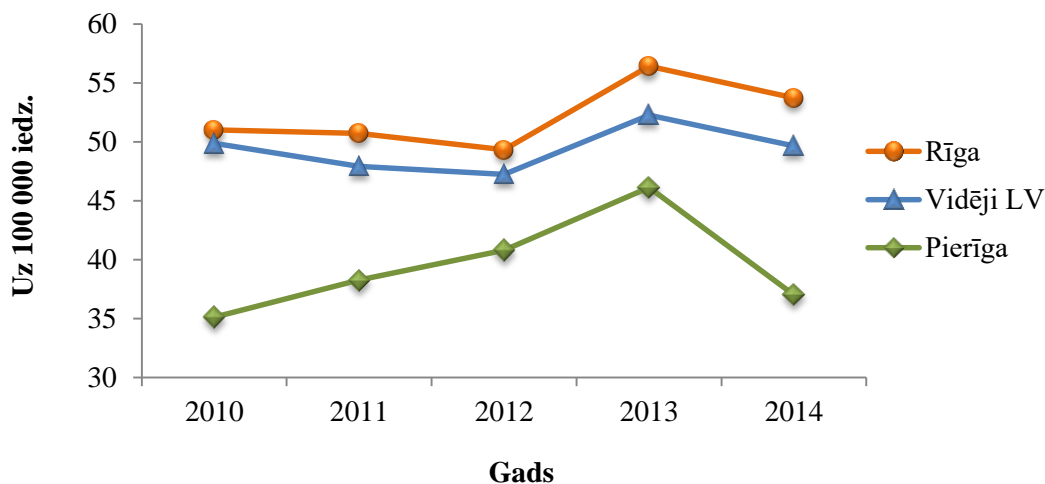
Rīgā dinamikā pieaudzis **PZMG rādītājs SAS dēļ**, 2014.g. sasniedzot augstāko rādītāju visā periodā – 154 gad. uz 10 000 iedz. (vid. LV 147, dinamikā nedaudz samazinās), Pierīgas reģionā šis rādītājs ir svārstīgs, 2014.g. reģistrēts pieaugums, sasniedzot 125 gad. uz 10 000 iedz.

Potenciāli zaudētie mūža gadi galveno cēloņu dēļ 2010.-2014. gadā, uz 10 000 iedzīvotāju

Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu struktūrā **gremošanas sistēmas slimību īpatsvars** ir ~4%, līdzīgi arī Rīgā un Pierīgas reģionā. 2013.g. vērojams mirstības no gremošanas sistēmas slimībām pieaugums, 2014.g. mirstība samazinājusies. Rīgā tā ir augstāka nekā vidēji valstī, bet Pierīgas reģionā - zemāka (skat. attēlu). Nozīmīgākie nāves cēloņi gremošanas sistēmas slimību grupā ir aknu fibroze un ciroze un alkohola izraisītas aknu slimības.

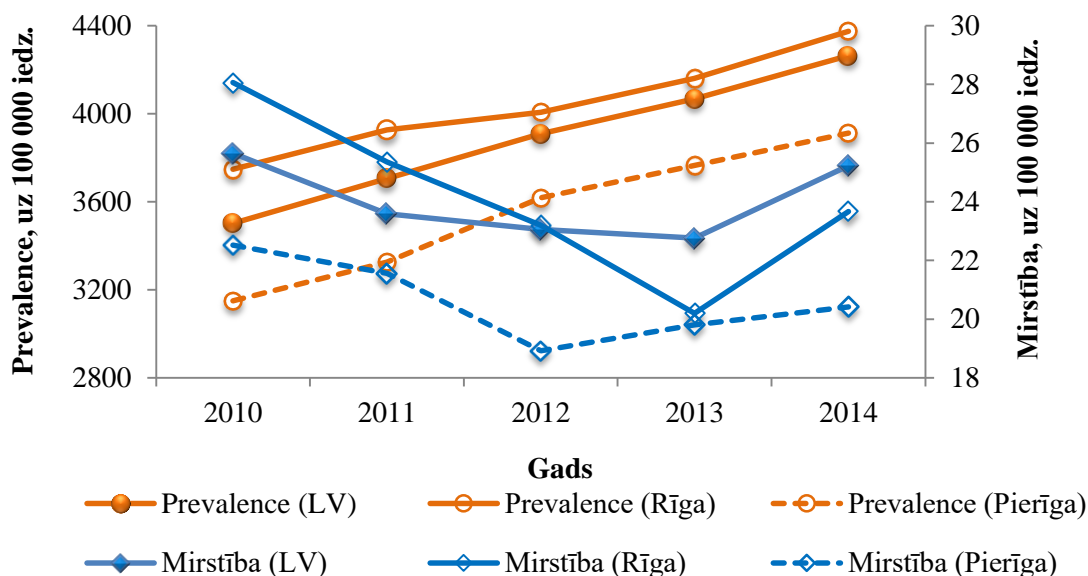
Mirstība no gremošanas sistēmas slimībām 2010.-2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

*Potenciāli zaudētie mūža gadi (PZMG) ir rādītājs, kas raksturo zaudēto gadu skaitu, kurus cilvēks būtu nodzīvojis līdz noteiktam vecumam, ja nebūtu nomiris negadījumā vai kādās slimības dēļ.

Ik gadu palielinās **cukura diabēta** slimnieku kopējais skaits, 2014.g. sasniedzot 84 tūkstošus slimnieku visā Latvijā, t.sk. 42 tūkstošus Rīgā un Pierīgas reģionā. Cukura diabēta incidence un prevalence Rīgā ir augstāka nekā vidēji valstī, turpretī Pierīgas reģionā – zemāka. Mirstība no cukura diabēta 2014.g. palielinājusies gan vidēji visā Latvijā, gan Rīgā un Pierīgas reģionā (skat. attēlu). Cukura diabēta īpatsvars nāves cēloņu struktūrā ir 1-2%, tomēr tā ir slimība, ko ir iespējams savlaicīgi diagnosticēt, veiksmīgi ārstēt, mazinot komplikāciju risku un saglabājot dzīves kvalitāti, un no tās nebūtu jāmirst.

Diabēta prevalence un mirstība no diabēta 2010.-2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Latvijā pirmreizēji reģistrētās saslimstības **ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem** rādītājs dinamiskā ir svārstīgs, arī reģionos nav vērojama noteikta dinamika. 2014.g. Rīgā incidence bija nedaudz (par 9%) augstāka nekā vidēji valstī, bet Pierīgas reģionā par 15% zemāka. Uzskaitē esošo pacientu ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits pieaug, Rīgā 2014.g. sasniedzot 3821 gad. uz 100 000 iedz., Pierīgas reģionā – 3328 gad. uz 100 000 iedz. (vid. LV 4245 gad. uz 100 000 iedz.) (skat. tabulu).

Gan no jauna reģistrēto **narkoloģisko pacientu** (bez alkohola izraisītām slimībām) skaits, gan gada laikā ārstēto narkoloģisko pacientu relatīvais skaits Rīgā ir augstākais Latvijā – 2014.g. par 49% un 69% augstāks nekā vidēji valstī. Pierīgas reģionā, tāpat kā citviet ārpus Rīgas, gan no jauna reģistrēto narkoloģisko pacientu skaits, gan gada laikā ārstēto narkoloģisko pacientu relatīvais skaits ir zemāks nekā vidēji Latvijā (skat. tabulu). 2014.g. bija raksturīgs ar jaunu apreibinošo vielu, t.s. „spice”, izplatību. 12,5% aptaujāto Rīgas iedzīvotāju darbības vecumā atzinuši, ka ir lietojuši apreibinošos smēķējamus maisījumus „spice”, un šis rādītājs ir augstākais Latvijā – reģionos „spice” lietojuši 0,7-4,4% aptaujāto iedzīvotāju, Pierīgas reģionā - 2,4%.

Latvijā saslimstība ar HIV un AIDS dinamiskā pieaug. Rīgā un Pierīgas reģionā saslimstība ir augsta (skat. attēlu), 2014.g. Rīgā **saslimstība ar HIV** bija 35,8 gad. uz 100 000 iedz., Pierīgas reģionā – 15,2 gad. uz 100 000 iedz., kamēr citos reģionos no 3,9 līdz 8,6 gad. uz 100 000 iedz. Arī **saslimstība ar AIDS** Rīgā un Pierīgas reģionā ir augsta – 2014.g. 19,2 un 6,5 gad. uz 100 000 iedz., kamēr citos reģionos 0,5-3,3 gad. uz 100 000 iedz. Dinamikā saslimstība ar AIDS Rīgā un Pierīgas reģionā ir svārstīga, ar tendenci pieaugt, 2014.g. sasniegts maksimālais jauno saslimšanas gadījumu skaits. **Mirstība no AIDS** Rīgā ir augstākā Latvijā, 2014.g. reģistrēti 9,7 gad. uz 100 000 iedz., Pierīgas reģionā zemāka – 4,6 gad. uz 100 000 iedz., tomēr tā uzskatāma par ļoti augstu.

Saslimstība ar seksuāli transmisīvajām slimībām Rīgā un Pierīgas reģionā ir augsta (skat. tabulu), 2014.g. reģistrēts saslimstības samazinājums, t.sk. samazinājusies saslimstība ar sifilisu un gonokoka infekciju, tomēr Rīgā aizvien ir reģistrēta augstākā saslimstība valstī ar šīm slimībām – 13,4 un 28,5 gad. uz 100 000 iedz., bet Pierīgas reģionā – 4,9 un 13,3 gad. uz 100 000 iedz.

Saslimstība ar **hronisku C hepatītu** (jaunatklāti gadījumi) palielinājusies visā Latvijā, tajā skaitā Rīgā un Pierīgas reģionā; 2014.g. Rīgā saslimstība pārsniedza vidējo rādītāju valstī par 40%, bet iepriekšējā gada

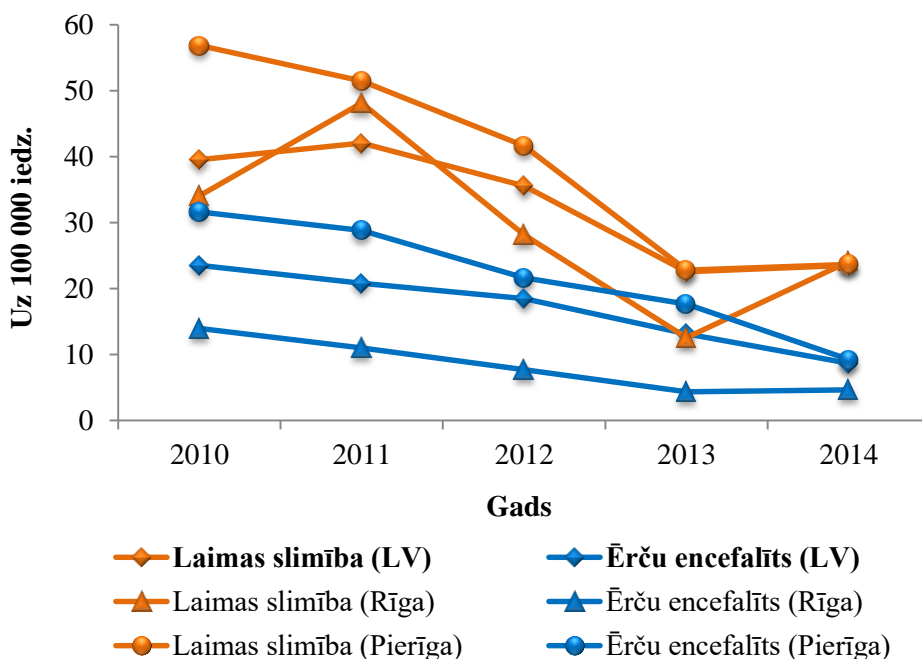

rādītāju – par 35% (skat. tabulu). Neskatoties uz rādītāja paaugstināšanos, 2014.g. Pierīgas reģionā saslimstība ar jaunatklātu hronisku C hepatītu ir par 14% zemāka nekā vidēji valstī.

Saslimstība ar **tuberkulozi** samazinās visā Latvijā, t.sk. Rīgā un Pierīgas reģionā. 2014.g. Rīgā saslimstība ar tuberkulozi bija līdzīga kā vidēji valstī, Pierīgā – par 19% zemāka.

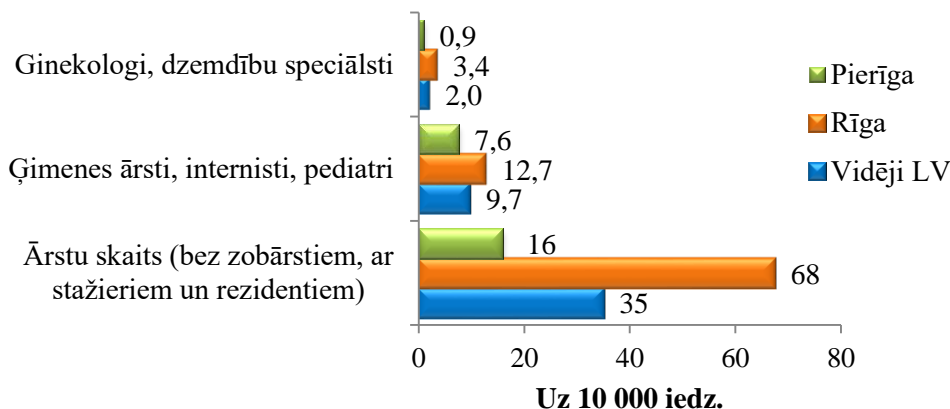
2014.g. pieaugusi **saslimstība ar Laimas slimību**, t.sk. arī Rīgā un Pierīgas reģionā. Saslimstība ar **ērču encefalītu** samazinās, arī Rīgā un Pierīgas reģionā (skat. attēlu). Latvijas iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījums rāda, ka 25% Rīgas un 26,5 Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vid. LV 24%) vecumā no 15 līdz 64 gadiem regulāri vakcinējas pret ērču encefalītu, un šie ir augstākie rādītāji valstī.

Saslimstība ar Laimas slimību un ērču encefalītu 2010.-2014. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Ārstu relatīvais skaits (uz 10 000 iedzīvotāju) Rīgā ir augstākais Latvijā (2014.g. 67), kas skaidrojams ar lielo slimnīcu un valsts nozīmes veselības aprūpes centru izvietojumu galvaspilsētā. Rīgā ir arī augsts ģimenes ārstu, pediatru un internistu skaits uz 10 000 iedz. – 2014.g. 12,7. Pierīgas reģionā gan ārstu relatīvais skaits, gan ģimenes ārstu, pediatru un internistu skaits uz 10 000 iedz. ir zemāks (skat. attēlu). Šāda tendence vērojama visā Latvijā ārpus Rīgas.

Ārstu relatīvais skaits 2010.-2014. gadā, uz 10 000 iedzīvotāju

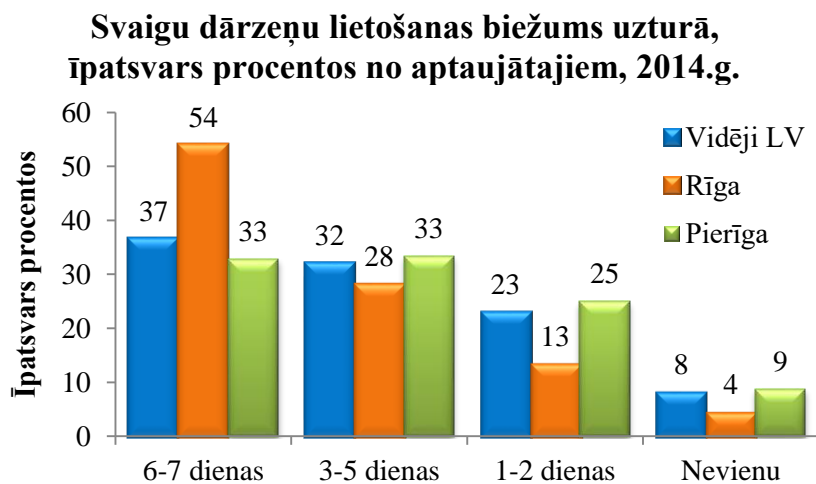

Ambulatoro apmeklējumu skaits uz 1 iedzīvotāju (viens no veselības aprūpes pieejamības rādītājiem) 2013.g. un 2014.g. samazinājies visā Latvijā, t.sk. samazinājies arī mājas vizīšu skaits. Ambulatoro apmeklējumu skaits Rīgā ir augstākais valstī, kas saistīts ar salīdzinoši vieglāk sasniedzamu ambulatoro

veselības aprūpes iestāžu tīklu, tomēr arī mājas vizīšu skaits Rīgā ir augstākais valstī – 2014.g. 0,18 vizītes uz 1 iedzīvotāju, kamēr vidēji valstī 0,15 vizītes, bet Zemgales reģionā – pat 0,11. Pierīgas reģionā ambulatoro apmeklējumu skaits uz 1 iedzīvotāju ir zemākais valstī – 2014.g. 4,1 vizīte uz 1 iedzīvotāju (vid. LV 5,9, Rīgā 7,9). Šo rādītāju visdrīzāk ietekmējis tas, ka daļa Pierīgas iedzīvotāju bieži apmeklē ārstu Rīgā. Pierīgas reģionā krasi samazinājies mājas vizīšu skaits: 2014.g. bija 0,13 vizītes uz 1 iedzīvotāju (vid. LV 0,15), gadu iepriekš – 0,16 vizītes, 2012.g. – 0,19 vizītes uz 1 iedzīvotāju. Iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījuma dati rāda, ka 71% Rīgas un 78% Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vidēji LV 73%) vecumā no 15 līdz 64 gadiem pēdējā gada laikā ir **apmeklējuši ģimenes ārstu**. Pēdējo trīs gadu laikā kaut reizi pie sava ģimenes ārsta uz **bezmaksas profilaktisko apskati** bijuši 14,5% Rīgas un 28% Pierīgas reģiona aptaujāto iedzīvotāju (vidēji LV 23%). 62% Rīgas un 60% Pierīgas reģiona iedzīvotāju ir pilnībā **apmierināti ar savu ģimenes ārstu**, 32% Rīgas un 21% Pierīgas – daļēji apmierināti (vidēji – Latvijā 62% un 29%). Rīgā ir salīdzinoši augsts zobārsta apmeklējums – pēdējā gada laikā **apmeklējuši zobārstu** 57% Rīgas iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 64 gadiem, Pierīgas reģionā šis rādītājs ir zemāks – 49% (vid. LV 52%).

Veselību ietekmējošie paradumi

Iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījuma 2014.g. dati liecina par Latvijas iedzīvotāju (15-64 gadi) veselību ietekmējošo paradumu diferenciāciju reģionālā un sociāli demogrāfiskā griezumā. Svaigu dārzeņu biežāka lietošana ir izplatītāka Rīgā – 54% aptaujāto (vid. LV – 37%) iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 64 gadiem atzīst, ka katru dienu lieto uzturā svaigus **dārzeņus**, sievietes biežāk nekā vīrieši (61%; 45%). Tikai 4,5% aptaujāto pēdējās nedēļas laikā svaigus dārzeņus uzturā vispār nav lietojuši (skat. attēlu). Pierīgas reģionā katru dienu svaigus dārzeņus uzturā lieto tikai 33% aptaujāto iedzīvotāju (40% siev.; 24,5% vīr.), bet vispār svaigus dārzeņus pēdējās nedēļas laikā uzturā nav lietojuši 9% aptaujāto Pierīgas reģiona iedzīvotāju. Vārītu vai sautētu dārzeņu īpatsvars uzturā Rīgā un Pierīgas reģionā ir zemāks – ikdienā (3-7 dienas nedēļā) vārītus vai sautētus dārzeņus lieto 28% Rīgas un 26% Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vidēji LV 24%).

Augļus un ogas pēdējās nedēļas laikā uzturā lietojuši 92% aptaujāto Rīgas un 83% Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vid. LV 84%). Katru dienu augļus un ogas uzturā lieto 33% Rīgas un 18% Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vid. LV 20%).

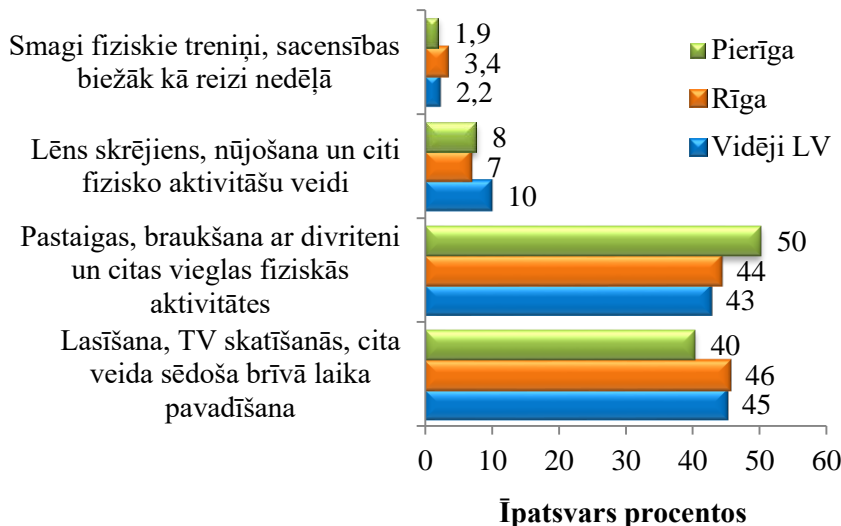
Gatavam ēdienam **sāļi** mēdz pievienot 58% aptaujāto Rīgas iedzīvotāju un 57% Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vid. LV 61%), t.sk. sāļi gatavam ēdienam vienmēr pievieno 5% rīdzinieku un 4% Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vid. LV 5%).

51% Rīgas un 55% Pierīgas reģiona iedzīvotāju ir **liekais svars vai aptaukošanās** (vid. LV 55%), vīriešiem biežāk nekā sievietēm.

Pietiekama fiziskā aktivitāte (vismaz 30 minūšu ilgi fiziskie vingrojumi līdz vieglam elpas trūkumam vai svīšanai 4 un vairāk reizes nedēļā) ir 13% aptaujāto rīdzinieku un tikai 7% Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vid. LV 10%) 15-64 gadu vecumā. 45% Rīgas un 40% Pierīgas reģiona iedzīvotāju kā sev raksturīgu brīvā laika

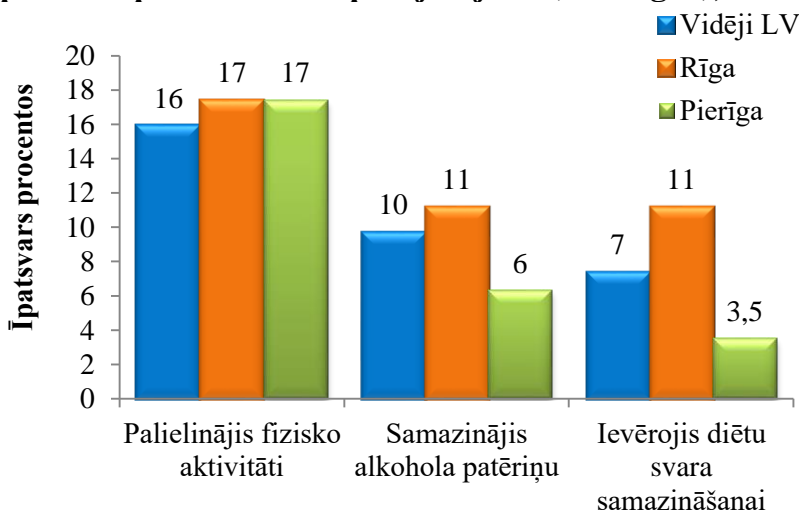
nodarbi atzīst mazkustīgu dzīvesveidu – lasīšanu, TV skatīšanos u.c. (vid. LV 45%; Vidzemes reģionā, kur šis rādītājs ir zemākais – 34%). Rīgā ir augstākais to iedzīvotāju īpatsvars (15-64.g.v.), kuri ar smagiem fiziskiem treniņiem, sacensībām nodarbojas kaut reizi nedēļā – 3,4%, kamēr vidēji Latvijā – 2,2%, Pierīgas reģionā – 1,9%.

Brīvā laika pavadīšanas veidi, īpatsvars procentos no aptaujātajiem, 2014.g.

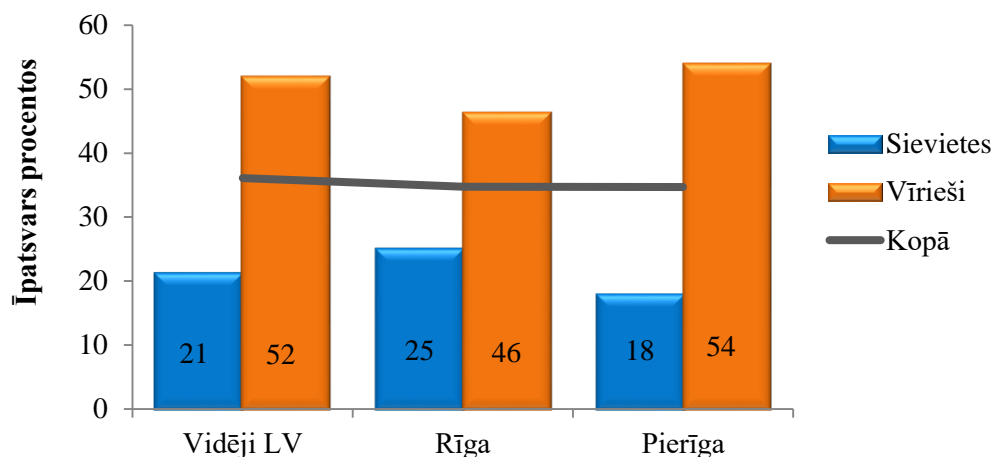
Pēdējā gada laikā veselības apsvērumu dēļ uztura un citus paradumus ir mainījuši 45,5% aptaujāto rīdzinieku un 37,5% Pierīgas reģiona iedzīvotāju (vid. LV 44%) vecumā no 15-64 gadiem, sievietes biežāk nekā vīrieši (skat. attēlu).

Paradumu maiņa pēdējā gada laikā, īpatsvars procentos no aptaujātajiem (15-64.g.v.), 2014.g.

Ik dienu smēķē 35% Rīgas un Pierīgas reģiona aptaujāto iedzīvotāju (vid. LV 36%); sievietes mazāk nekā vīrieši (skat. attēlu).

Ik dienu smēķējošo iedzīvotāju īpatsvars procentos no aptaujātajiem (15-64.g.v.), 2014.g.

Par veselībai bīstamu alkohola patēriņu tiek uzskatītas **sešas alkohola devas vienā iedzeršanas reizē** (1 deva: 40 ml stipro alkoholisko dzērienu vai 100 ml vīna, vai 1 pudele (500 ml) alus). Šādu daudzumu alkohola vismaz reizi mēnesī lieto 16% Rīgas un 10% Pierīgas reģiona aptaujāto iedzīvotāju, sievietes daudz retāk nekā vīrieši (Rīgā 7%, 26%; Pierīgā 2,3%, 18%). Vidēji Latvijā reizi mēnesī un biežāk sešas alkohola devas vienā iedzeršanas reizē izdzer 15% aptaujāto iedzīvotāju (6% sieviešu, 24% vīriešu) (skat. attēlu).

Rīga un Pierīgas reģions raksturīgs ar lielu iedzīvotāju blīvumu, šajā reģionā dzīvo puse no Latvijas iedzīvotājiem, līdz ar to veselību raksturojošie rādītāji attiecas uz lielu daļu Latvijas iedzīvotāju. Rīgas iedzīvotājiem raksturīgāka atkarību izraisošo vielu lietošana, augstākā saslimstība ar STI, HIV un AIDS, tajā pašā laikā rīdniekiem ir biežākais svaigu dārzeņu patēriņš uzturā, augstāka fiziskā aktivitāte. Pierīgas reģionā ir vislielākais jaundzimušo pārdzamais mūža ilgums, kas skaidrojams gan ar salīdzinoši jaunāku populāciju, gan ar labāku sociāli ekonomisko situāciju, ņemot vērā, ka Pierīgā dzīvo daudz jaunu cilvēku, pārsvarā strādājošu Rīgā ar stabiliem ienākumiem. Pierīgai raksturīga zemāka saslimstība un mirstība no izplatītākajām neinfekciju slimībām, zemāki atkarības problēmu rādītāji, turpretī sliktāki citi veselību ietekmējošie dzīvesveida paradumi - zemāka fiziskā aktivitāte un neveselīgāki uztura paradumi.

Saīsinājumi:

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

LV – Latvija

PREDA – Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs

STI – Seksuāli transmisīvās infekcijas

SAS – Sirds un asinsvadu sistēmas slimības

SSK-10 – Starptautiskā statistiskā slimību un veselības problēmu klasifikācija, 10. redakcija

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

VISUMS – Valsts infekcijas slimību uzraudzības un monitoringa sistēma